Олена Бугай

ТРАДИЦІЇ ТА НОВАЦІЇ В СУЧАСНОМУ УКРАЇНСЬКОМУ ТЕАТРІ

Театр – одне з найдавніших мистецтв. Суперечки про те, що театр помре як вид мистецтва, виникали в історії не раз. То церква забороняла театральні вистави, то виникло нове мистецтво кіно, яке мало, на думку фахівців, знищити театр. А тепер ось у театру з'явився ще більш потужний конкурент у вигляді засобів масової інформації та Світової мережі Інтернет. Театр не раз поступався смакам публіки і, почавшись як серйозне художнє мистецтво, скочувався на втоптану доріжку примітивних розваг. Та все ж театр вижив. І він як і раніше приваблює публіку.

За роки незалежності в Україні з'явилося багато нових театрів, зростає інтерес до народного та вуличного театру. Українське драматичне мистецтво дедалі активніше інтегрується в європейський культурний простір. В Україні діє низка театрів у різних містах. Це – театр драми, комедії, опери і балету, лялькові театри та інші.

Класичним представником театру української драми є Національний Академічний театр ім. І. Франка. У репертуарі театру – понад півсотні п'єс. Це вистави Дж. Россіні, Г. Доніцетті, Ш. Гуно, Д. Чимароза, А. Хачатуряна, М. Скорульського. Генеральний директор – художній керівник театру Петро Чуприна [5, с. 2]. Сьогоднішній репертуар позначений жанровою різноманітністю. На сцені йдуть як психологічні твори, так і п'єси комедійного плану, ряд музичних вистав. Посилюється увага до сучасної драматургії [5, с. 2].

Національний академічний театр російської драми ім. Лесі Українки називають коротко «Руська драма». У його стінах творили актори – Михайло Романов, Юрій Лавров, Любов Добржанська, Микола Свєтловидов, Віктор Добровольський та багато інших [1, с. 17].

Легендами театру стали вистави «Живий труп» Л. Толстого з М. Романовим, «Мораль пані Дульської» Г. Запольської та «Дерева помирають стоячи» А. Касона з блискучим дуетом Євгенії Опалової і Віктора Халатова, «Варшавська мелодія» Л. Зоріна з Адою Роговцевою, «Добряк» Л. Зоріна з Юрієм Мажугою. З 1994 року театр очолив народний артист України Михайло Резнікович. Театр відрізняється традиціоналізмом у трактуванні і розмахом у виставах. Має декілька експериментальних малих сцен. При театрі існує експозиція, присвячена його історії [1, с. 17].

Одним із величних акторів українського театру та кіно був Б. Ступка». Творчість – це самотність бігуна на довгій дистанції», – любив повторювати Богдан Сильвестрович – і сам був одиноким бігуном в українському художньому просторі. Глядачі захоплюються і захоплюватимуться його Миколою Задорожним, Річардом III, Королем Ліром, царем Едіпом, Зигмундом Фрейдом, Фаустом і Мефістофелем, Тарасом Бульбою і, звісно, найколоритнішим – Тев'є-молочником [4, с. 12].

Нині в Україні щорічно відбувається низка міжнародних театральних фестивалів, що засвідчили свій авторитет у Європі: «Київ травневий» у Києві, «Золотий Лев», «Драбина» та «Драма.UA» у Львові, «Тернопільські театральні вечори. Дебют» у Тернополі, «Херсонеські ігри» у Севастополі, «Мельпомена Таврії» у Херсоні, «Різдвяна містерія» в Луцьку, «Інтерлялька» в Ужгороді.

Цікавим феноменом є фестиваль «Драбина». Це міжнародний фестиваль недержавного, незалежного і аматорського театру. Відбувається з 2004 р. у Львові [2, с. 73]. Проект ґрунтується на принципах вільного творчого пошуку нових мистецьких форм на основі діалогу між низкою мистецьких напрямків, об'єднаних навколо театру. Фестиваль пропагує відмову від обмежень у мистецтві й створює простір для якнайповнішого висловлення ідей. Гасло фестивалю: «Сучасне покоління. Час. Простір. Власна візія». Також, задля розвитку дитячого нестандартного театру, мистецька майстерня «Драбина» провела два дитячі фестивалі «Драбинка» [2, с. 73].

У 2010 р. створено всеукраїнську театральну портал-мережу «atheatre.com.ua» – український театральний простір», яка налічувала понад 112 театрів і 81 драматурга станом на лютий 2012 р. Портал містить інформацію про театральні фестивалі, репертуар театрів, відомості про вистави й історичні довідки. Всю інформацію театри розміщують самостійно.

Отже, український сучасний театр являє собою синтез традиції та новаторства, є яскравим прикладом таланту українського народу на ниві театрального мистецтва. Актори українського театру гідно представляють нашу державу на різних як вітчизняних, так і зарубіжних конкурсах. Молоді ж митці все частіше презентують себе як новатори, які знищують рамки та ламають стереотипи, розвиваючи таким чином новий, креативний, аматорський театр.

Список використаних джерел:

1. Вергеліс О. Театр починається з етики // Дзеркало тижня. – 2006. – 13–19 трав. – С. 17.
2. Горбань Я. В. Аматорський театр у період сучасних суспільних трансформацій (до проблеми визначення соціокультурних показників) / Я. В. Горбань, І. І. Білоус // Вивчаємо українську мову та літературу. – 2013. – № 34–36. – С. 72–77.
3. Культурологія: теорія та історія культури. Навч. посіб. / За ред. І. І. Тюрменко, О. Д. Горбула. – К. : Центр навчальної літератури, 2004. – 368 с.
4. Скалій Р. Д. Спомини про Богдана Ступку / Р. Д. Скалій // Літературна Україна. – 2012. – № 42. – С. 12.
5. Театральна культура України // Артклас. – 2010. – № 5. – С. 2–11.